

Andreas Hess laudációja

Főtiszteletű Szenátus,
Tisztelet Hölgyeim és Uraim!
Igen tisztelt Hess Úr, kedves Andreas!

„Levél a Magyarországi Református Egyházban élő barátaimhoz!” Akár A. Hess is lehetne a szerző, hiszen 1969 óta számtalan ilyen levelet írt, folytatott párbeszédet, tett látogatást magyarországi és nemcsak magyarországi, hanem határon túli, és további kelet-közép-európai református, ill. protestáns barátainál, lelkészeknél, teológiai tanároknál... Tudjuk, az említett levélcím egy másik svájci teológustól, Barth Károlytól származik 1948-ból, olyan korból, amikor a kezdeti kollegiális és baráti kapcsolatot hosszú időre beárnyékolta a hidegháborús korszak és egyházpolitikai célkitűzések. Ez a levelezés egyre ritkábbá, egyre komorabbá vált, majd teljesen megszűnt... Andreas Hess viszont abban az időben kezdte látogatásait és kapcsolattartását a Magyarországi Református Egyházban élő barátaival, amikor még nem látszott az egyházat szorongató rendszer hanyatlása, amikor ez a kapcsolat számára sem volt veszélytelen, és ez a kapcsolat 1989/1990 után is tovább tartott, sőt intenzívebbé vált.

Andreas Hess 1946-ban született Winterthurban. Iskoláit szülővárosában kezdte, majd Schaffhausenben folytatta. Ugyanitt 1963–1966 között kereskedőnek tanul egy gyárban, majd egy évig

mérlegképes könyvelőként dolgozik. Teológiai tanulmányait 1969-ben kezdi el Baselben, majd a németországi Münsterben tanul. Teológiai tanulmányainak utolsó idején J. M. Lochmann asszisztense, majd 2 éves baseli segédlelkésszi szolgálat után lelkész Dél-Svájcban, református és nyelvi szórványban, Locarno-Muralto gyülekezetben 1977–

1993 között. Már ebben az időszakban széles körű tevékenységet fejtett ki az ifjúsági munka terén, protestáns kiadványszerkesztésben (Vita Evangelica), az egyházi nemzetközi kapcsolatokban, előbb a Tessini Egyházkanton zsinati tagjaként, de rövidesen a HEKS segélyszervezet rész munkakidős, majd teljes idős munkatársaként. Még segédlelkészként kezdi el, majd építi fel azt a szolgálatot, amelyet később HEKS-munkatársként kiteljesít, s amelyért a mi egyetemünk is köszönettel tartozik neki. Ez a projekt így hangzik: „teológiai irodalom Kelet-Európának”. Valóban, a debreceni és a térség számos teológiai szakkönyvtára az ő segítségével és közvetítésével frissült fel a rendszerváltás után a legalapvetőbb, de hiányzó irodalommal vagy a legaktuálisabb kortárs teológiai szakkönyvekkel. Számos kollégánk tudományos fokozatszerzési eljárását segítette ezáltal, vagy a HEKS ösztöndíjprogramjának segítsé-

gével. Nem mechanikus könyvellátó segélyezés volt ez csupán, hanem a vele való teológiai párbeszéd és prioritások elhelyezésének dokumentuma. Lelkészi tapasztalata, az európai teológiai irányzatokra való rálátás, valamint a társadalmi kontextus ismerete alapján tudta, mire van szükségünk a megváltozott helyzetben: olyan egyházi-teológiai megújulásra, amely a lelkigondozói és etikai, missziói és diakóniai kompetenciák fejlesztése által teheti egyházi szolgálatunkat és teológiai tudományművelésünket profiláltabbá modern társadalmunkban. A pasztorálpszichológiai és intézményvezetői képzésünk kiépítésében vagy a továbbképzés terén nyújtott segítsége ékes bizonyítéka ennek. Ebben a tájékozódásban és képzési kínálatunk szélesítésében A. Hess azzal a kifinomult érzékenységgel és teológiai pozicionáltsággal volt inspiráló, ha kellett kritikus vitapartner vagy megértő jó barát, amelyet még egykori látogatásai vagy locarnói lelkészisége alatt, a Casa Locarno program keretében (1987–2002) sajtótított el, sokféle lelkészegyéniséget, lelkészsorsot megismerve. Ezzel a tapasztalattal mélyítette tovább a magyar református egyházi élet és teológia iránti szolgálatát a HEKS Európa-szolgálatának vezetőjeként (2001–2004) és Kelet-Európa referenseként, svájci és magyar református projektek és gyülekezeti kapcsolatok szervezőjeként. De az ökumené és az európai diakónia terén szerzett tapasztalatai éppoly tanulságosak, mint magyar kapcsolatai. Ám azt is meg kellett tanulnia, s ezzel is példát adott, hogy miként kell elengedni

programokat, kedves munkaterületeket, régi, jól bevált kereteket – azzal a hívő alázattal, hogy a keresztyén élet útonlét, ideiglenes állapot, de a befektetett munka mégsem hiábavaló az ideiglenesség világában.

Magyarországon 2005-ben, a Kálvin Kiadó gondozásában jelent meg prédikációskötete magyarul, csak magyarul, és ezt a kötetet a mi egyetemünknek, tanárainak és hallgatóinak ajánlotta. Ennek a gyűjteménynek utószavában így vall lelkészi-teológusi pályájáról: a teológiával el kellett jutnom és meg kellett érkezmem a „világhoz”. „A teológiának fel kell vállalnia a világban létezés szenvedését, passióját”. Az egykori diaszpora-lelkész és a diaszporaszituációt egy segélyszervezet munkatársaként megértő, abban lehetőséget felfedező, határokat nemcsak fizikai értelemben átlépő lelkész vallomása ez, akinek hivatalos útjai, levelezései, programszervezései mellett arra is jutott ideje és lehetősége – három felnőtt gyermek édesapjaként és hat unoka nagyapjaként –, hogy háza nyitott legyen sok barátja előtt. Most, amikor néhány hónap múlva megválnak attól a munkahelyétől, amelynek segítségével évtizedeken keresztül oly jól sáfarkodott, azt kívánjuk, hogy háza, de legfőképpen szíve továbbra is nyitva maradjon a Magyarországi Református Egyházban élő barátai előtt!

A fentiek alapján tisztelettel ajánlom, hogy szenátusunk fogadja Andreas Hess lelkipásztor tiszteletbeli doktorainak sorába.

Fazakas Sándor